

Godin Akam Inigha Izir Gumazim
Hosean Akinafarim

0

Hosea Akar faragha zuim

Godin Akam Inigha Izir Gumazim Hosean Akinafarim, a 12plan Godin akam inigha izir gumazibar akinafarir otevirbar faragha zuir akinafarim. Godin akam inigh izir gumazibar akinafarir igharazibar, akam inigh izir gumazim Aisaia ko, akam inigha izir gumazim Jeremaia ko, akam inigha izir gumazim Esekiel, men akinafariba, kar akinafarir bar ruariba. Kamaghin amizi, akinafarir otevir 12plan kaba, me kamaghin da dibora ghaze, akam inigha izir gumazibar akinafarir otevir 12pla.

Dughiar kantri Asiria iza Israelin kantri bar a gasighasighasava amimin, Hosea notin amadaghan Israelin nguazimin ikia, Godin akabar gun migei. Kar, osimtizer ekiamin dughiam, ezi dughiar kamin Israelia bar deraghavira ikezir puvati.

Akar Hosea gun mikemezir mam, an otevir pumuning iti. An otevir mam, a gumazamiziba uan arazir kuraba akirasa Akar Gavgavimin me migei. Me God ategha asebar marvir guabar gin zui. Ezi an akar otevir igharazim, a bar guizbangira Godin apangkuvim ko gumazamizibagh ifongezir arazimin gun migei. A uaghan, Godin arazir an arazir kuraba gin amadim ko, gumazir arazir kuram gamizim uam a inizir akabar gun migei.

Hosean ikirimirimin araziba, Godin arazir kamin abanimin min oto. Hosean amuim ghua arua poroghamiba uari bakeir arazibagh ami, Arazir kamra, Israelia uari God ategha tintinibar asebar marvir guabar gin zui. Ezi

gin Hosea ua uan amuim ini, ezi bizir kam a God uan gumazamizibar apanguva ua me inizir ababanimin min iti. God bar uan gumazamizibagh ifonge, egh a me ateghan kogham.

Hosea uan amuim ko an boribar eghaghanim

(*Sapta 1--3*)

¹ Akar kaba, Ikiavira Itir God, Hosea ganidi, a Berin otarim. Dughiar kamin aven, Usia atrivimin ike, ezi an gin Jotam atrivimin ikezi, an gin Ahas atrivimin ike, ezi an gin Heskia, me bar kantri Judan atrivibar itima, Jehoasin otarim Jeroboam, a kantri Israelin atrivimin iti.

Hosean amuim boriba bati

² Ikiavira Itir God Israelia mikimasa, Hosean dughiar bar faragha zuimin, akam isa a ganiga kamaghin a migei, “Nan gumazamiziba ua na gifongezir puvati, egha asebar ziaba fe, mati tuavimin amizir tintinimin gumaziba koma akuim. Ni kamaghin men akakagham, ni mangi tuavir amizitam inigh an ikiti, a poroghamiba tintinibar uari bakeir arazim damuvira ikiam. Eghti an boriba, tuavimin amizim oteghamin boribar min ikiam.”

³ Ezi Hosea ghua Diplaimin guivim Gomer inigha an ti. Ezi gin Gomer navim asegha otarim bate.

⁴ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin a migei, “Ni otarim, ziar kam, ‘Jesril,’ a datigh. Ni fo, Israelian atrivibar inazir afeziam Jehu, a faragha atrivibar nguibam Jesrilin ikia, atrivir pumuning misoghezi aning areme. Kamaghin amizi, kiran oveghangin, ki an arazir kuram ikarvagh Israelian atrivir datirighin itim ivezir kuram a daningam.

Egh ki Jehun ikizimin aven gumazitam ateghti, tav uam Israelian atrivimin ikian kogham. Kar ziam Jesrilin mingarim. Gumamaziziba otarir kamin ziam baraghiva Jehu amizir arazir kuram ginighnigham. ⁵Egh dughiar kamin, ki Israelian midorozir gumazibar gavgavim Jesrilin danganir zarimin a gasighasigham.”

⁶Ezi gin Hosean amuim Gomer ua navim asegha borir guivim bate. Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Hosea migei, “Ni ziam, ‘Loruama,’ a datigh. Ziar kamin mingarimra kara, ki ua Israelia me gifongeghan kogh, men arazir kuraba gin amadaghan kogham. ⁷Ki Judan gumamaziziba, bar me gifongeghavra iti. Ki Ikiavira Itir God, men God, ki uan gavgavimin men akurvaghham. Ki midorozir sabam ko, barir pim inigh me bagh misogh men akuraghan kogham. Ki men akurvaghsi midorozir gumaziba ko hoziaba amadaghan kogham. Puvati, ki tuavir igharazim iti.”

⁸Ezi gin Hosean guivim, Loruama, otem ataghizi, Gomer ua navim asegha otarir igharazim bate. ⁹Ezi Ikiavira Itir God Hosea migia ghaze, “Ni ziar kam a datigh, ‘Loami.’ Ziar kamin mingarimra kara, Ia Israelia, ia nan gumamaziziba puvati. Eghti ki ian Godin ikian kogham.”

Israelian kantri ua deravira ikiam

¹⁰Israelia ua bar avirasemegham, mati ongarir dadarimin gigim,

eghti me me mengan iburaghham.

Datirighin God kamaghin me migei, “Ia nan gumamaziziba puvati.”

Egh gin dughiatam iziti, a kamaghin me mikim suam,
“Ia Godin Zurazurara Angamira Itimin boriba.”

1:7: 2 Atriviba 19:35; Sekaraia 4:6
1:12; Rom 9:26; 1 Pita 2:10; 1 Jon 3:1

1:10: Jenesis 32:12; Hosea 2:23; Jon

¹¹ Eghti ikizir kamning, Juda ko Israel ua uaning akuvagh,
 kantrin vamiran otogham.
 Me gumazir men faragh mangamin vamira ami-
 seveghti, men kantri, ua kantrin bar gavgavimin
 otogham,
 eghti me damuamin biziba, da bar deraviram
 otivam.
 Me mati God ingarizir azenimin min otogham, mati Jes-
 rilin azenir aghuim.*
 Bar guizbangira, God ingangarir kam damuamin
 dughiam,
 a bar dughiar ekiam.

2

¹ Datirighin, ia Israelia, uan adarazigh nighnigh, ziar
 kamning me darigh, “Ia Godin Gumazamizibara,” ko “God
 Bar Ia Gifonge.”

Israelia God ataki, mati Gomer Hosea ataki

² Ezi God akar isin zuim uan gumazamizibagh amua
 ghaze:

“O nan boriba, ian amebam ua nan amuimin min itir
 puvati, ezi ki uam an pamin min itir puvati.

Ia pamten, a mikim a gakaghonti, a uan arazir tintin-
 imin gumaziba ko akuim atakigh.

A ua tuavimin amizimin arazim damuan marki.

³ An arazir kam ateghan koghti, ki an korotiaba sueghti, a
 bibiamra iki bar aghumsigham.

Ki a damighti, a nguazir bar kuramin min otogham.

* 1:11: Akar kam ghaze, God ingarizir azenim, Hibrun akamin me
 a dibora ghaze, Jesril. Borir 3plan ziaba, faragha bizir
 kurabar ababanim gami. Ezi datirighin ziar 3plan kaba
 bizir aghuibar ababanim gami.

Nguazir kam, bar misingizi temeaba ko biziba an aghuir puvati, egha dipar apiba an puvati.

Arazir kamin ki a gasighasigham.

⁴ An boriba, me tuavimin amizim otezir boribar min iti. Kamaghin amizi, ki an boribar apanguvan kogham.

⁵ Men amebar kam uan pam ategha, tintinibar gumazir igharaziba ko akua navim asegha aghumsiziba puvati, egha kamaghin migei,

‘Ki gumazir ki ifongezibar gin mangam.

Me dipaba ko, dagheba ko, korotiaba ko, olivin borem ko, wainin dipaba ko, bizir maba sara na ganidi.’

⁶ “Kamaghin amizi, ki temer dikoniba itiba inigh an tuavim apirigham.

Ki divazimin min an tuavim avinigham, eghti a gumazir kaba bagh mangan kogham.

⁷ A ifongezir gumazibar gin ivegh mangi, egh me batoghan kogham.

A me burisi mangiva, egh men apighan kogham.

Egh a kamaghin mikimam, ‘Ki faragha deraghavira iti, ezi datirighin puvati.

Kamaghin amizi, ki ti uamategh uan par faragha ikezim bagh mangam.’

⁸ “A kamaghin foghan aghua, ki uabi dagheba ko, wainin dipam ko, olivin borem ko, silva ko, gol ko, bizir maba sara bar a ganingi.

Ezi puvati, a bizir bar aghuir kaba inigha ghua asem Balin ziam fe.

⁹ Kamaghin amizi, dagheba asiamin dughiam otoghti, ki dagheba ko wainin a ganingiziba, ki ua da inigham.

Egh korotiaba ko bizir aghuir a ganingiziba,
ki ua da iningham.

¹⁰ Egh a ifongezir gumazibar damazimin,
ki an korotiaba suegham.

Eghti gumazitam nan dafarimin uam a inighan
kogham.

¹¹ Dughiar ekier a bar akongeziba, ki bar da agivagham.
Dughiar ekier kaba kamakin.

Kar, dughiar ekier zurara azeniba bar dar otiviba, ko,
iakinir igiaba,
ko, Sabatin dughia, ko, Godin ziam fer dughiar
igharaziba sara.

¹² Ki an wainin ikariziba ko fighin teme,ba ki bar dagh
asighasigham.

A ghaze, a gifongezir gumaziba temer kaba isa an
ivezimin min a ganingi.

Eghti asizir atiaba izi wainin azeniba ko fighin temebagh
asighasigham.

Eghti wain ko fighin azenir kaba ruarir kinibar
otivigham.

¹³ A dughiar ruarimin na ginamada,

egha ghua migharir mughuriar aghuim zuir ofaba isa
asem Bal bagha ofabagh ami.

Egha kurkazir aghuaribagh amua gumazir a
ifongezibar gin arui.

Kamaghin amizi, ki izevir kuram a danigham.

Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin migei.”

Ikiavira Itir God uan gumazamiziba bar me gifonge

¹⁴ Egha Ikiavira Itir God uam akar isin zuimin kamaghin
migei:

“Ki akar aghuimin amizir kam mikimiva,

egh uam a gekuigh gumazamiziba puvatizir danganimin mangigham.

Egh an asughasugh anepezeperiva, kamaghin a mikimam, 'Ki bar ni gifonge.'

¹⁵ Egh ki wainin azeniba isi ua a daningam.

Egh danganir zarir kam me kamaghin a dibori, 'Os-
imtizibar Danganir Zarim,' ki a giragham,
eghti a bizir aghuir gin izamiba bagh mizua-
mamin danganimin otogham.

Eghti nan amuim danganir kamin aven iki nan akamin gin
mangam,
mati a fomira igiamra itir dughiamin, Isip ategha
izava amizi mokin."

¹⁶ Egha Ikiavira Itir God kamaghin Israelia migei:

"Ia dughiar kamin, nan amuimin min iki kamaghin na
dipon suam, 'Ni nan pam.'

Egh ia ua kamaghin na ginighnighan kogh suam,
'Ni aser kam Bal, ni nan Ekiam.' Puvati.

¹⁷ Ki ia ateghti,
ia amizir kamin min uam asem Balin ziam diponan
kogham.
Bar puvatigham.

¹⁸ "Dughiar kamin, ki asizir atiaba ko, kuruziba ko, kuaraz-
iba koma akar dikirizir gavgavim damigham.

Eghti da nan gumazamizibagh asighasighan kogham.
Egh midorozim gamir biziba, mati barir piba ko, afuziba,
ki bar ada apirarigham.

Eghti nan gumazamiziba navir amirizimin iki
nguazir kamin ikiam,
egh uam atiatingan kogham.

19 “Israel, ki ni damighti ni nan amuimin min otogham,
 egh ni kamaghira iki mamaghira ikiam.
 Ki arazir aghuim ko guizin arazimin ni damuam, egh ni
 ateghan kogham.
 Egh ni gifuegh mamaghira ikiam,
 egh nin apangkuvira ikiam.

20 Ki uan akar dikirizimin gintigham,
 eghti ni nan amuimin min iki mamaghira ikiam.
 Egh ni fogh suam,
 kirara, ki nin Ikiavira Itir God.

21-22 Ki Ikiavira Itir God,
 ki dughiar kamin uan gumazamiziba Israelian
 azangsiziba baragham.
 Egh amozim amadaghti, a nguazim gizam.
 Eghti men azenibar dagheba ko, wainba ko, olivin
 temer me borem isiba,
 biva avirasemegham, mati Jesrilin azenir
 aghuim.*

23 Egh ki uan gumazamiziba nguazir kamin me arighti,
 me aghung azenir aghuir ki ingarizimin min ikiam.
 Ki faragha kamaghin uan gumazamizibav gia ghaze,
 ‘Ki Ia Gifongezir Puvati.’
 Egh gin ki bar me gifuegham.
 Ki faragha kamaghin me migei,
 ‘Ia Nan Gumazamiziba Puvati.’
 Egh gin ki kamaghin me mikim suam,
 ‘Ia nan gumazamizibara.’

* 2:21-22: *Vezi*n kamin, Godin akam inigha izir gumazim Israelia migei, egha a ziam, “Jesril,” Israelia garisi. God bizir kurar a Israelia gamizim giragha, ua deragha me gami. Kamaghin amizi, ves 21-23in aven, God Hosean borir 3plan ziabagh ira. Ni uaghan Hosea 1:11in gan.

2:23: Jeremaia 31:27; Sekaraia 13:9; Rom 9:25; 1 Pita 2:10

Eghti me kamaghin nan akam ikaragham,
 ‘Ni en God.’”

3

Hosea ko an amuir kuram

¹ Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei, “Ni ua mangi uan amuim gifongegh. Ni faragha uan amuim gifonge, ezi a ghua poroghamiba uari bakeir arazim gami. Ni bar a gifongegh, mati ki uan gumazamiziba Israelia bar me gifonge. Guizbangira, me na ategha aseba bagha ghue, egha wainin ovizir me apuziziba isa asebar ofa gami. Me kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir God me gifueghavira iti.”

² Kamaghin amizi, ki dikavigha ghua 150 kina ko, 6plan balin beghiaba uan amuim uam a givese. ³ Egha ki kamaghin a migei, “Guizbangira, ni nan amuimra, ezi datirighin ki ni ko dakuighan kogham. Ni faragh dughiar ruarimin pura ikegh, dughiar kamin, ni tuvamin amizimin min ikian marki. Ki ni baghvira mizuumam.” ⁴ Kamaghira, Israelia dughiar ruarimin tong pura ikegham. Egh me atriviba ko gumazir dapaniba puvatigham. Me aseba bagh ofabar amuan kogham. Egh dagiar guariba, ko nedazir me dar gara bizir gin otivamibagh fofoziba, ko marvir guaba, me bar da ategham. ⁵ Dughiar kam givaghti, Israelia uamategh Ikiavira Itir God, men God bagh izi, akongiva atiatingvira an ziamra fam. Egh me Atrivim Devitin ovavir borir mamin gin mangam. Egh me Ikiavira Itir Godin akamin apengan ikiti, gin izamin dughiamin a bizir aghuariba me daningam.

Hosea Godin aningagharimin gun Israelia migei

4

(Sapta 4--13)

Ikiavira Itir God miġirigiam isa Israelia gasi

¹ Kantrin kamin itir gumazamiziba, Ikiavira Itir God mati kotin aven kamaghin miġirigiam me gasi:

“O Israelia, ia Ikiavira Itir Godin akam baragh!

A kamaghin ia miġei,

‘Kantrin kamin gumazamiziba guizin arazibar ġin zuir puvati.

Egha gumazamizir igharazibagh ifongezir puvati.

Me kamaghin nighnizir puvati, ki men God.

² Me akar kurabar gumazamizibav gei.

Me uarigh ifarava,

gumazamizibav sozi me ariaghiri,

egha igharazibar biziba okiava,

egha poroghamiba uari bakeir arazim gami.

Me arazir kurar avirim saram ami,

egha gumazamizibav suagharigha ghuavira iti.

Ezi arazir kam bar ekevegha ghuavira iti.

³ Kamaghin amizi, nguazir kam osimtizim ikia misigham.

Ezi nguazimin itir gumazamiziba, ko an itir biziba bar,

kar asiziba ko, kuaraziba, ko, osiriba, da bar arimighiregham.’”

Ikiavira Itir God akam ofa gamir gumazibagh asi

⁴ Egha Ikiavira Itir God mati kotin aven ua kamaghin miġei:

“Gumazitam akam gumazamizibagh asan kogham.

Markiam.

Ia ofa gamir gumaziba, arazir kurar kamin mingarim a ian iti.

Ezi gumazamiziba miġirigiam ian iti.

⁵ Ia zurara ingangarim gamua, deraghavira ingarir puvatigha asaghpovavira iti.

Ezi Godin akam inigha izir gumaziba uaghan kam-
aghiram ami.

Kamaghin amizi, ki Israel gasighasigham,
a mati ian amebam.

⁶ Nan gumazamiziba nan akamin gin zuir puvati.

Kamaghin amizi, me ikuvigham.

Ia ofa gamir gumaziba uaghan, nan gin zuir puvati, egha
nan fozim batuegha gifa.

Kamaghin amizi, ki ia batuegham.

Egh ian otariba ateghti,

me nan ofa gamir gumazibar ikian kogham.

⁷ “Ia ofa gamir gumaziba bar aviraseme,

egha kamaghin ia arazir kurar avirim gami.

Ia datirighin ziar ekiaba iti.

Eghti ki ia abiraghti, ia bar aghumsigham.

⁸ Nan gumazamizibar arazir kuraba mati ian daghem.

Kamaghin amizi, me arazir kurabar amuvira ikiasa ia
bar ifonge.

⁹ Ki pazi gumazamizibar amighti, me ikuvigham.

Eghti ia ofa gamir gumaziba, men mirara ikuvigham.

Ki ian arazir kurar ia amiziba ikarvagh pazi ia
damuam.

¹⁰ Ia akirim ragha Ikiavira Itir God gasaragha pura asebar
gin zui.

Kamaghin amizi, ia dagher aghuibar amiva, egh
izivaghan kogham.

Ia borir aviriba inisi, asebar ziaba fiva,

poroghamiba uari bakeir arazim damuva,

egh ia boriba puvatigh kamaghira ikiam.”

Ikiavira Itir God gumazamizir asebar ziaba febar anin-gaghe

¹¹ Egha Ikiavira Itir God kamaghin miġei:

“Wainin dipaba apir arazim ko, tuavir amiziba ko, akuir araziba,
nan gumazamizibar nighnizibagh amizi,
me onganigha, deraghavira nighnizir puvati.

¹² Egha me akar mogomeba azenim darighasa,
pura ter otevir ingarizir marvir guabar azanglisi.

Me ghaze, ter otevir kaba,
bizir me foghasa ifongezibar gun me mikimam.

Me na ategha gifa, egha asebar ġin zui,
mati amizir mam tintinimin gumaziba koma akui.

¹³ Me miġhsiabar orazibar ghuavanaga ofabagh ami.
Pin itir temer kabar apengan dughuazir orangtizim
iti.

Kamaghin amizi, me temer ekiabar apengan ikia ofan
migharir mughurjar aghuim zuibagh ami.
Kamaghin amizi, ian guiviba tuavimin amizibar min
tintinimin gumaziba koma akui.
Ezi ian otaribar amuiba poroghamiba uari
bakeir arazim gami.

¹⁴ “Ia uari uaghan asebar ziaba fer dipenibar itir, tuavimin
amizibar ġin arui.

Egha ia me ko ikiava me ko asebar ofa gami.

Ezi kamaghin ki ian guiviba ko, ian otaribar amuibar
arazir kuraba ikaraghan kogham.

Egha ki bighavira kamaghin ia miġei,
‘Ia gumazamizir nighnizir aghuariba puvatiz-
iba, ia ikuvigham.’

- 15 “Ia Israelian gumazamiziba mati amizim tintinimin gumaziba koma akui, egha ia na ategha gifa.
 Ia deraghvira ganigh, ia Judan gumazamizibar amamangatighti,
 me ian min arazir kamra damigh uaghan os-
 imtizim ikiam.
 Ia Gilgal ko, Betelin mangi ofabar amuan marki.
 Ia aningin mangiti, aning uaghan nguibar kuramningin min otogham.
 Egh ia nguibar kamningin iki, ki Ikiavira Itir Godin Zurara Itimin akakagh
 nan ziamin akar dikirizibar amuan marki.
- 16 Israelian dapaniba bar gavgafi, mati bulmakaun amebar igiar akaba batoziba.
 Me ghaze, Ikiavira Itir God me geghuvam,
 mati sipsipbagh eghuvir gumazim uan sipsipin nguzibagh eghufi.
 Ki garima, me puv akaba batosi,
 eghti ki manmaghin me geghuvam?
 Ti puvatigham!
- 17 Efraimia bar uari isa asebagh anigha dar gin zui.
 Marki, ia me ateghti me mar uan ifongiabar gin mangi.
- 18 Men gumazir aruaba aghumsizir arazim bar a gifonge.
 Kamaghin amizi, me wainin aviriba apava onгани,
 egha gin me poroghamiba uari bakeir arazim tintinimin a gami.*
- 19 Ia oragh! Ki aminir gavgavim bizibagh ivai da zui moghin,
 ki me inigh mangiti me ikuvigham.
 Eghti me ofan asebagh amizibagh nighnigh,

* 4:18: Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati.

bar aghumsigham.”

5

¹⁻² “O ofa gamir gumaziba, ia akar kam baragh.

Ia Israelia, deravira kuaribar arigh nan akam baragh.

Ia atrivimin adarasi, ia oragh.

Ia kotin aven tughti, ki deravira ian osimtiziba tu-
isigham.

Ki fo, ia ofa gamir gumaziba azuazimin min gumazamiz-
ibagh ifarava me gekua,

Mispan nguibam ko Taborin Mighsiamin asebar zi-
aba fe.

Kamaghin amizi, ia gumazamizir aviribar nighnizibar
suirazi,

me okam nighnisi.

Ia mati asizir atiabar suizir mozibar min iti.

Kamaghin amizi, ki ivezir kuram isi bar ia daningam.

³ Ia Efraimia ko Israelia, ki ian arazibagh fo.

Ia manmaghin nan modogham?

Ia nan gin zuir puvati, egha ia bar nan damazimin mize,
mati amizir tintinimin gumaziba koma akuim.”

Israelia ua Ikiavira Itir God bativan kogham

⁴ Israelia uan God ategha asebar ziaba fema,

men arazir kam tuavir amizimin arazibar min iti.

Arazir kam me gativagha, pamten men nighniziba iki-
agharisi,

eghti me uamategh uan God bagh izeghan kogham.

⁵ Israelian arazir uari fem, a me isa kot gati.

Israelia ko Efraimian arazir kuramra me gamima me
asaghporaghire.

Ezi Judaba uaghan me ko ire.

- ⁶ Ikiavira Itir God me ategha gifa.
 Kamaghin amizi, me sipsipba ko bulmakauba inigha
 a bagha iza, an ofa damuasava ami.
 Mevzika, me uam a batoghan kogham.
- ⁷ Bar guizbangira, me Ikiavira Itir God ategha gifa,
 mati amizim uan pam ataki, egha tintinimin gumaz-
 iba koma akua men boriba bate.
 Ezi men boriba kamaghin fozir puvati, Godra guizin men
 afeziam.
 Kiran oveghangin iakinir igiamin dughiamin,
 apaniba izi,
 me gasighasigh men nguazim saram
 asighasigham.

Judaba ko Israelia uariv sosi

- ⁸ Ia Gibeon gumaziba, ko Raman gumaziba, ko Betelin
 gumaziba ko Benjaminin anabamin gumaziba,
 ia bar sighabagh ivi.
 Ia pamten dimiva ivemar mangi midorozim
 damu.
- ⁹ Dughiar kamra ia Efraimia bar ikuvigham.
 Ki ia migei, guizbangira, bizir kam ki mikemezi
 moghin,
 a Israelin anababar tongin otogham.

¹⁰ Ikiavira Itir God kamaghin migei:

“Ia oragh. Judan gumazir dapaniba,
 mati gumaziba gumazir igharazimin nguazir otevim
 okimasa nguazir mitaghniabagh sivaghsivasi.
 Ki men arazir kurar kam bangin men aningaghegh me
 gasighasigham,
 mati aperiam otogha bizibagh asighasisi.

- 11 Efraimia uan atrivimin akar gavgavimin gin ghua marvir guar kinibar ziaba fe.
Kamaghin amizi, ki kotin aven me tuisigh ivezir kuram me daningiva me dikabinam.
- 12 Kamaghira, ki Efraimia ko Judaba virara me gasighasigham,
mati apizir bizibagh asighasizim.
- 13 “Efraimia uarir gara fo, me puv arei.
Ezi Judaba uari uan duar ekiabar gari.
Egha me dikavigha kantri Asirian ghua uarir akurvaghasa atrivir ekiam gakaghora an azangsi.
Ezi Asirian atrivim men arimariabagh amima, me ghuamazir puvati.
A men duabagh amima, da ua aguir puvati.
- 14 Ki datirighin bar gavgavigh laionin gavgavimin min otogh
Efraimia ko Judabav sogham.
Ki uabi tintinimin me abighirarigh me kurvagh mangiti,
gumazitam men akuraghan kogham.
- 15 “Ki uan gumazamiziba ategh uamategh uan nguibamin mangam.
Eghti me uarira iki uan arazir kurabar ivezir kuram ini mangiti, mizazir kam givaghamin dughiam otogham.
Me uan arazir kurabar ikarvazim bagh ivezir kuram ko mizazim iniam,
egh gin me uamategh na bagh izi na buriam.
Me pazi uari baregh,
egh gin me ua na baghvira izam.”

6

Gumazamiziba guizin navim girazir puvatigha ghaze,
me ti ua Ikiavira Itir God bagh mangam

¹ Ezi gumazamiziba kamaghin migei:

“Aria, e uamategh Ikiavira Itir God bagh mangam.

An e abiagharigha gifa, egh a ti e damuti, e ua
deraviram otogham.

An e misoghezi duaba e batifi,
egh a duar kaba ua da ikegham.

² Dughiar pumuning o pumuning ko mizezim mangi gi-
vaghti,
an e damuti e ghuamaghegham.

A ti uam e feghti,
e an damazimin deravira ikiam.

³ E Ikiavira Itir God gifoghsi, bar puvira ingaram.

E fo, mizarazibar, aruem zuraram anadi.

E fo, aruem garir dughiaba givaghti, amozir dughiabar,
amoziba nguazim giri.

Kamaghira, e fo, Ikiavira Itir God iziva deravira e
damuam.”

Ikiavira Itir God gumazamizibar migirigiaba ikarvasi

⁴ Ezi Ikiavira Itir God men akam ikaragha ghaze:

“Ia Israelia ko Judaba, ki manmaghin ia damuam?

Ia na gifongezir arazim, a zuamira gifa.

Mati mizarazimin ghuariam a zuamirama asigha ghua-
vanabogha puvati.

Egha uaghan mati ghuariar dipam dadabagh irezi,
aruem anadi da zuamira misigha gifa.

6:1: Godin Araziba 32:39; 1 Samuel 2:6; Jeremaia 30:17 6:3:
2 Samuel 23:4; Onger Akaba 72:6

- ⁵ Kamaghin amizi, ki uan akam akunasa, akam inigha izir gumaziba amangi.
Eghti me akam ia mikinti, akar kaba ian arazir kuraba tuisigh
osimtizir ekiam ia daningam.
Bizir ia damuasa ki ifongezim, ia a baregha a gifogha gifa.
Bizir kam, azenimra ikia kamaghin iti:
- ⁶ Guizbangira, Ki apangkuvir arazim gifonge,
ki ofan kinibagh ifongezir puvati.
Ia zurara ofan bar isia mighiribagh ami, ezi ki dar aghua.
Ki bizir kam bagha bar ifonge, a kamakin,
ia deraghvira na gifogh nan akamin gin mangi.
- ⁷ “Gumazamizir kaba, bar faraghavira otozir gumazim
Adamın min ikia,
Akar Dikirizir Gavgavir ki me ko amizim abiki.*
Me zuamira akirim ragha na gasara.
- ⁸ Arazir kurabagh amir gumazamiziba ko gumazibav sozi
me ariaghirir gumazamiziba,
me Gileatin nguibar ekiam gizifa.
- ⁹ Ofa gamir gumazibar okoruaba mati okimakiar gumaz-
iba tuavir miriabar uari akuva,
moga gumazibagh asighasigha, men biziba okei.
Egha tuavir Sekemin nguibar ekiamın zuimin,
me gumazamizir Godin ziam fasa zuibav sozi, me
ariaghiri.
Me gumazir bar kuraba.
- ¹⁰ Ki arazir bar kurar mamın garima, a Israelin otifi.
Nan gumazamiziba asebar ziaba fava egha nan
damazimin bar mize.

6:6: 1 Samuel 15:22; Jeremaia 22:16; Maika 6:8; Matyu 9:13; 12:7; Jon 17:3

* 6:7: Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati.

Efraimian arazir kam mati, gumazir ghua tuavir
amiziba ko akuim.

¹¹ “O Judaba, ia uakan, ki ia amizir araziba bagh ian
aningaghamin dughiam ginabagha gifa,
eghti ia ivezir kuram iniam, mati gumazim uan
azenimin dagheba asi.
Egh gin, ki uan gumazamizibar amuti,
me ua deraghvira ikiam.”

7

¹ “Ki Israelia damuti me ua deraghasa ifonge. Ezi puvati.
Ki Efraimian arazir kurabar garima, da azenara otifi.
Ki Samarian nguibar ekiamin gumazamizibar bizir kurar
me amibar gari.
Me uari uarigh ifara dipeniba akara biziba okei.
Ezi men okoruar kurar maba
nguibar ekiamin tuavibar gumazamizibar biziba
pura da isi.
² Ki men arazir kuraba gin amadaghan kogham. Pu-
vatigham.
Ezi me bizir kam ginighnizir puvati.
Men arazir kuram me avara,
ezi ki zurara men arazir kurar kamra gari.”

Me arazir kuram damuasa akam akiri

³ Egha Ikiavira Itir God kamaghin migei:

“Gumazamizir maba tintinimin arazir kurabar amuasa
akam akiri,
egha atrivim ko an gumazir dapaniba apezepera me
gifari.

⁴ Me bar poroghamiba tintinibar uari bakia uari koma akuir gumazamiziba.

Men navir averiaba arazir kam bagha isi, mati bret tuamin danganimin min iti.

Bretba tuer gumazim avim atizi a isi, egh aneteghti a ikiti bret buigham.

Bret buigh givaghti, an avim giveraghti a dafogh isi bar ekevegham.

Men arazim a kamaghin zui.

⁵ Atrivim isar ekiam gamir dughiamin, a uan gumazir dapaniba ko,

me wainin dipar bar aviriba ame.

Egha me bar onganigha arazir onganibagh amua, dibovir gumaziba ko arazir kuram damuamin akam misosi.

⁶ Men nighnizir me bizir kuram damuasa amim, mati bret tuer danganimin min fei.

Ezi dimagarimin gumazir danganir kamın bretba tuem, an akui,

egha me mati avivkiabar min isi, ezi migharimram otifi.

Egha mizarazimin da bar puvira isi.*

⁷ “Me bret tuamin danganimin min puvira aningaghegha, gumazir dapaniba ko atriviba vaghvagha me mi-soghezi me ariaghire.

Men arazir kurar kam men kantrin aven itima, ezi gumazitam nan dia na ko migeir puvati.”

* ^{7:6}: Akar kam, gumazir maba amizir bizibagh eghari. Ezi e datirighin fozir puvati, bizir manamra dughiar kamın oto. Vezin kamın aven, “gumazir danganir kamın bretba tuem,” a gumazir kabar gumazir dapanimin akar isin zuim gami.

^{7:7}: Onger Akaba 14:4; Aisaia 9:13; Hosea 7:16; Sefanaia 1:6

Israelia ghaze, kantrin igharaziba men akurvagham

⁸ Egha Ikiavira Itir God kamaghin migei:

“Efraimia Kantrin Igharazibar Gumamaziziba ko porogha
men arazibar gin zui,
mati amizim bretin ingarasa plaua ko olivin borem
isa da verevere.

Kamaghin amizi, men araziba derazir puvati,
mati bret deragha isizir puvati.

⁹ Israelia kantrin igharaziba ko pozir arazir kam, a men
gavgavim abiragha gifa,
ezi me bizir kam gifozir puvati.

Me mati gumazir ghurir apanim, ua gavgaviba puvati,
egha me uaghan bizir kam gifozir puvati.

¹⁰ Israelian arazir akaba batozim me isa kot gati.

Ezi me navim girazir puvati,

egha Ikiavira Itir God, men God, me uam a bagha
izir puvati.

Bizir kurar aviriba me batozi,
me God baghavira ikian aghua.

¹¹ Efraimia, mati kuarazir onganir mam, egha tintinimin
uari akuri.

Faragha me akurvazim bagha Isipin azara,

egha gin me akurvazim bagha uaghan ivemara
Asiriaba bagha ghue.

¹² Egh dughiar me mighi mangamimin,

ki uan iver ekiam pin aneguragh men suigham.

Me arazir kuram damusi uari akuvti,

ki zuamira ivezir kuram me daningam.

¹³ “Mevzika! Me bar ikuvigham.

Me na ategha gifa, egha nan akam batosi.

Kamaghin amizi, ki me gasighasigham.

Ki faragha men akurvaghasava amima,
me nan moga na gifari.

¹⁴ Me ifara na ko migei, egha gumazir na gifozir puvatiz-
ibar min
uan misiabar irav ikia puv arai.

Me dagheba ko wainin dipaba iniasa uan asebar deir
dughiabar,

me tintinimin uan mikarzibar ghorì,
mati na gifozir puvatizir gumazamiziba.

Me akirim na gasa puvira nan akaba batosi.†

¹⁵ Guizbangira, kirara men akurazi, me ekevegha gavgafi.
Egha me arazir kuramin na damuasa akam akiri.

¹⁶ Osimtizibar dughiabar, me uarir akurvaghasa na bagh
izir pu.

Puvati, me aser gavgaviba puvatiziba baghavira zui.

Me paza zuir tuavir kam, a mati barir pir kuram.

Men gumazir dapaniba uari fa ghaze,
me gavgavim ikia uari uan apaniba midoroz-
imin me abinigham.

Ezi puvati. Me midorozimin aven arimighiregham,
eghti Isipia puvira men ingaravakam.”

8

Israelia asebar ziaba fema, God me isa kot gati

¹ Egha Ikiavira Itir God kamaghin migei:

“Ia midorozim damusi sigham givi.

Apaniba atamra izi nan Dipenim misoghasava ami,
mati kuarazir isam asizim iniasa zuamira
mighhegha nguazimin izaghiri.

† 7:14: Hibrun akam, deragha akar kamìn mingarim abighizir puvati.

Guizbangira, nan gumazamiziba Akar Dikirizir Gavgavir ki
me ko amizim abiki,
egha nan akam batoke.

² Israelia nan dia ghaze,
'Ni en God, e ni gifo!'

³ Ezi puvati, me arazir aghuim ataki.
Kamaghin amizi, apaniba men agintigham.

⁴ "Nan gumazamiziba gumazir dapaniba amisevima,
ki men amamangarizir puvati.
Me uan silva ko golba isa uari bagha marvir guabar ingari.
Kamaghin amizi, ki gumazamizir kabagh
asighasigham.

⁵ O Samariaba, ki ian golin bulmakaun marvir guar kam
bar an aghua.
Kamaghin, ki bar ian aningaghe.

Ki kamaghin ifonge, me uan arazir kurar kam zuamiram
anetakigh.

Ezi ti puvatigham.

⁶ Israelian ingangarir gumazir mam marvir guar kam
ingari.

Bizir kam, a God puvati, a pura nedazir kinim.
Bar guizbangira, ki bulmakaun kam abighirarighi,
a pura minezir kinimin otogham.

⁷ Men arazir kuram, mati pura aminir muziarim,
eghti arazir kurar kamra, gumazamizibagh
asighasigham,
mati aminir ekiam iza gumazamizibagh
asighasisi.

Egha mati witin azenir dagheba misevir puvatizim,
ezi bretbar ingaramin witba puvati.

Eghti witin kurar kam dagher bar muziariba miseveghti,

kantrin igharazimin gumazamizibara izi dar amam.

⁸ Israelia ua derazir puvati.

Me kantrin igharazibar miraram oto.

Datirighin me mati nguazir minem biki,

egh me ua nan ingangarim damuan kogham.

⁹ Me donkin atiabar min puvira akaba batosi,

egha uan ifongiabar gin zui.

Egha uarir akurvaghasa Asiriaba bagha ghua men azangsis.

Egha me uarir akurvaghasa kantrin igharazibar atrivibagh iveza me apezeperi.

¹⁰ Ezi datirighin ki bar me akuvagh

pazi me damuam.

Dughiar ovezimin, Asirian atrivim bar me abinigh,

egh osimtizir ekar bar kuram me darigham.

Eghti gin me avirasemeghan kogham.

¹¹ “Efraimia arazir kuraba gin amadir ofa damuasa,

ofa gamir dakozir aviribar ingari.

Ezi ofan kaba derazir puvati.

Kamaghin amizi, me arazir kurar avirim gamuavira iti.

¹² Ki men sure damuasa uan arazir aviriba osiri.

Ezi me arazir kabar garima, da mati ikizir igharazibar arazir igharagha gariba.

Egha me dar gin zuir puvati.

¹³ Me ofan aviribagh amua ofa gamir asizibar tuziba api.

Ezi ki ikiavira Itir God, ki ofan kabagh ifongezir puvati.

Kamaghin amizi, ki datirighin men arazir kurabagh in-irigh,

ivezir kuram isi me daningam.

Ki me amadaghti, me mangi

ua Isipin kantrin otogh kalabuziabar min ikiam.

¹⁴ “Israelia ghaze, atriviba ti men akurvaghamin gavgav-
 iba itima,
 me atrivibar dipenibar ingari.
 Bar guizbangira, ki God, ki gumazamizibar ingari.
 Ezi me bizir kam gin amada.
 Judaba uaghan osimtizer kamra iti,
 me divazir gavgaviba itir nguibar ekiabar ingari.
 Egha ghaze, me deravira ikiam.
 Ezi puvati, ki avim amadaghti,
 a izi nguibar ekiar kaba ko atrivibar dipenibar
 isigham.”

9

God ivezir kuram Israelia daningam

¹ O Israelia, ia God gifozir puvatizer gumazamizibar min
 ikia,
 isar ekiaba ko nan ziam fer dughiabar bar akongezir
 arazim gami.
 Ia arazir kam atakigh.
 Ia akirim ragha uan God gasaragha gifa,
 egha an gin zuir puvati.
 Ia danganiba bar, asem Balin ziam fe,
 mati tuavimin amizim tintinimin gumaziba koma
 akui.
 Egha ghaze, Bal ian azenibagh amima,
 dagher aviriba otifi, mati tuavimin amizimin ivezim.
² Ezi kiran oveghangin ia dagheba,
 ko wainin dipaba puvatigham.
³ Egh ia Efraimia, ia uam Ikiavira Itir Godin nguazimin
 ikian kogham.
 Eghti ian tarazi uamategh mangi Isipin kalabuziabar
 min ikiam.

Eghti ian tarazi uaghan Asirian kantrin mangi kalabuzi-
abar min ikiam.

Ia kantrin kamningin iki dagher God anogoroghez-
ibar amam.

⁴ Ia ikizir igharazibar kantrin ikiamin dughiamin,
ia asiziba ko wainin dipaba ofan min Ikiavira Itir God
daningan kogham.

Ian dagheba ia damighti, ia Godin damazimin mizegham,
mati dagher me gumazir kuamin azia, egha apim,
ezi dagher kam me gamizi, me mize.

Dagher kaba, ia pura naviba izivsi da iniam.

Ia dagher nar katam inigh

Ikiavira Itir Godin Dipenimin mangi an ofa
damighan kogham.

⁵ Eghti Ikiavira Itir Godin ziam famin dughiar ekiam iziti,
ia manmaghin damuam?

Ia ofa damuamin tuaviba bar puvatigham.

⁶ Ia oragh! Gin osimtizir ekiam otoghti,
ia tintinibar arı mangegham.

Eghti Isipia izi ia batogh ia inigh mangiti,
ia Isipin kantrin otivigh kalabuziabar min ikiam.

Egh ia iki mangi arighireghti, me uan nguibar ekiam
Memfisin ian kuabar afegham.

Ia uamategh uan nguibamin izeghan kogham.

Puvatigham.

Eghti ian silvan dagiaba ko dipeniba ko ian bizir aghuiba
pura ikiti,

ruarim aghung bar da avaragham.

⁷ God pazi ia damuamin dughiam otogha gifa.

Eghti ia uan arazir kurar amizibar ivezir kuram
iniam.

Arazir kam otoghamin dughiamin, ia Israelia fogham,

kar dughiar God ia ikarvaghhamim.
 Ia kamaghin na migei,
 “Akam inigha izir gumazir kam ongani.
 Gumazir Godin Duam itir kam, a nighnizir
 aghuiba puvati.”

Ia gumazamiziba, ian arazir kuram bar ekefe,
 kamaghin amizi, ia bar na gifongezir puvati.
⁸ God uabi Akar Gavgavim uan gumazamizibar aningasa,
 akam inigha izir gumazimin min na amada.
 Ezi danganir ki aruiba bar, ia nan suighasava ami,
 mati gumazim kuaraziba guasa ivem adui.
 Egha Godin Dipenimin uaghan nan apanim
 gami.

⁹ Ia arazir kuram gamuavira iti,
 mati ian inazir afeziaba fomira Gibeana nguibar eki-
 amin amizi mokin.
 Kamaghin amizi, God ian arazir kurabagh nighnigh,
 ia ikarvagh ivezir kuram ia daningam.*

Israeliar arazir kuraba ko dar ivezir kuram

¹⁰ Egha Ikiavira Itir God kamaghin migei:

“Ki faraghavira ian apizir dughiamin, ia bar dera,
 mati wainin ikarizim nguazir midiarimin otogha de-
 raghavira be.

Ezi ian inazir afeziaba, mati temer fikin ovizir
 faraghaviram aniba.

Egha gin me Peorin Mighsiamin otivigha,
 egha faraghavira asem Balin ziam fava aghumsizir
 araziba baghavira iti.

Me bar aser kam gifonge, egha an mirara bar
 ikufi.

* ^{9:9:} Ni Gumazir Dapaniba sapta 19 ko 20in gan. ^{9:10:}
 Diboboniba 25:1-5

¹¹ Efraimian gavgavim mangi givagham,
 mati kuarazim mighegha ghu.
 Eghti men amiziba naviba asang
 boriba batan kogham.

¹² Tarazi boriba batiti,
 ki me misueghti, me arimighiregham.
 Ki tav ateghti a ikian kogham.
 Ki gumazamiziba ateghamin dughiamin,
 bizir kuraba tintinimin me bativam.
 Mevzika!”

¹³ Egha Hosea kamaghin migei:

“O Ikiavira Itir God, Efraimia faragha, mati Tairin nguibar
 ekiamin min bar deravira iti.
 Ezi ki garima, apaniba izava Tair gasighasiki.
 Eghti arazir kam uaghan Efraimian otivam.
 Apaniba izi men boribav soghti me arimighiram.

¹⁴ O Ikiavira Itir God, ni ti ivezir manam me daningam?
 Ni men amizibar amuti me naviba asangan kogham.
 Ni amizir borir iririviba itiba men oter eboribar amighti
 da misingigh,
 eghti me oteba boribar aningan kogham.”

¹⁵ Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin migei:

“Efraimia fomira Gilgalin ikia egha faraghavira arazir
 kurar kabagh ami.
 Ezi dughiar kamra, ki uaghan men aningagha men
 atari.
 Gumazamiziba arazir kurar avirim gamima,
 men gumazir dapaniba uaghan nan akaba batosi.
 Kamaghin amizi, ki uan dipenimin me batuegham.
 Egh ua me gifueghan kogham.

¹⁶ Efraimia boriba batan kogham,
 mati temem an biba misigha gifa, egh ua ban
 kogham.
 Eghti tarazi boriba batiti, ki borir me bar ifongezir kabav
 soghti,
 me arimighiregham.”

Hosea ghaze, God pazavira Efraimia damuam

¹⁷ Gumazamizir kaba nan Godin akaba batogha an akamin
 gin zuir puvati.
 Kamaghin amizi, an akirim ragh uan gumazamiz-
 ibagh asaragham.
 Eghti me kantrin igharazibar tongin
 pura guighav itir gumazamizibar min ikiam.

10

¹ Israelia bizir avirim ikia, mati wainin ikarizir aghuim
 puvira be.
 Men bizir aghuiba bar avirasemegha iti.
 Kamaghin amizi, me asem bagha ofa gamir dakoziba ko
 dagiar guarir akinir aviribar ingara,
 egha bar deravira dagiar guarir akinir kabar kurti.
² Me ifarir gumazamiziba.
 Kamaghin amizi, me uan osimtizibar ivezir kuram
 iniam.
 Ikiavira Itir God men ofa gamir dakoziba,
 ko dagiar guarir akiniba apirarigham.
³ Kiran oveghangin, Israelia kamaghin mikimam,
 “E Ikiavira Itir Godin akamin gin zuir puvati,
 kamaghin amizi, ikiavira Itir God en atrivim batoke.
 Egh e atrivim ikiti,
 a manmaghin en akurvagham?
 Ti puvatigham.

⁴ Atriviba en akurvaghasa pura migirigiar kinibagh ami.
Me puram akar gavgaviba akira,
egha kantrin igharazibar atriviba ko puram ak-
abav sosi.”

Israelia arazir aghuim ategha, arazir kuram gamuavira iti.
Ezi arazir kurar kam, mati imezim itir ogher kurar
gumazamizibagh asighasizim.

⁵ Golin bulmakaun nedazir Betelin itir kam,
Samaritan nguibar ekiamin itir gumazamiziba, me a
bagh akongiva arangam.

Guizbangira, apaniba an kurkaziba adegham.

Kamaghin amizi, ofa gamir gumaziba ko an gumaza-
miziba bar,
me an apangkuv egh aziam.

⁶ Eghti Asiriaba golin bulmakaun nedazir kam inigh
mangi,
mati me takis gavman ganidi moghin, me uan atrivir
ekiam daningam.

Israelia fofozir gumazibar akabar gin zui,
ezi fofozir gumazibar akaba dagheba puvati.

Kamaghin amizi, apaniba Israelia abiraghti,
me bar aghumsigham.

⁷ Israelian atrivim, apaniba a inigh mangigham,
mati dazir suzim, aperiaam a inigha ghu.

⁸ Asebar ziaba fer danganiba, da mighsiabar pin iti,
ezi Israelia kagh men ziaba fa arazir kurabagh ami.

Eghti God danganir kabagh asighasigham,
eghti ogheba ko benir dikoniba aghung ofa gamir
danganir kaba avegham.

Eghti gumazamiziba apanibar mongsi,

kamaghin mighsiabav kimam,
 “Ia e gisin iriva e mongegh.”

Ikiavira Itir God ghaze, Israel ikuvigham
⁹ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin migei:

“Fomira Israelia Gibeanean nguibar ekiamin ikia arazir kuramin na gami,
 egha arazir kurar kam ataghizir puvati.
 Kamaghin amizi, apaniba izi gumazamizir kurar kabav sogh,
 egh mangi Gibeanean tugham.*

¹⁰ Kamaghira, ki gumazamizir arazir kurabagh amir kabav soghasa akam misuegha gifa.
 Egh ki pazavira me damigham.
 Me arazir kurar avirim gami.
 Kamaghin amizi, ki kantrin igharazibar amuti,
 me izi uari akuvagh me misogham,
 egh me inigh ingangarir gumazamizir kinibar min me ikirarigh me inigh mangam.

¹¹ “Fomira Efraim mati bulmakaun amebare igiar mam,
 a rais dikabinasa deravira sure gami,
 eghti gumazamiziba raizin daghem iniam.
 Egha a ingangarir kam bar a gifonge.
 Ingangarim faragha bar an dera, ezi datirighin ki a damighti,
 an ingangarim bar osemegham.
 Datirighin ki Israel ko Juda damighti, aning bulmakaun min,
 gumazim temem an firim gikeghti,
 a nguazim abizir bizim gekuam.

* ^{10:9}: Ni Gumazir Dapaniba sapta 19 ko 20in gan.

A ingangarir dafam damuva, bizir kam gekuti,
temem an firim aghoram.

¹² Ki kamaghin Israelia ko Judabav gei,
'Ia arazir kurar kam ategh, arazir aghuibar amu, egh
guizbangira nan ziam fi,
mati gumazim azenir igiamin nguazim abigha
dagheba oparima,
da deraviram aghua dagher aviriba bati.

Datirighin ia ua lkiavira Itir God bagh izi.

Ia ua na bagh iziti, ki bar deravira ia damuam.'

¹³ Ezi ia kamaghin amir pu.
Puvati, ia mati gumazim azenimin ingari,
ezi ian azenibar, ia arazir kuram ko ifavarir
arazim opari.

Kamaghin amizi, ian azeniba, dagher kuraba dar aghui,
ezi ia da api.

"Ia ti ghaze, ian midorozir gumazir avirim ian akuragham.
Ia ghaze, ia deravira ikiamin tuavim gifogha gifa.
Ezi puvati.

¹⁴ Kamaghin amizi, ian apaniba izi ia misogham,
egh ian nguibar ekar divazir gavgaviba itibagh
asighasigham.

Osimtizir kam, mati Atrivim Salman fomiram amizir
arazim,
a Betarbelin nguibar ekiam ko misogha bar a
gasighasiki.

An adarazi men boriba ko amiziba isa nguazimin me
apizima,
me tintinibar ariaghiri.

¹⁵ Ia Betelia, ia arazir kurar avirim gami,
kamaghin amizi, bizir kurar kamaghira garitam ia
bativam.

Aruem anangti, me Israelian atrivim misueghti,
an aremegham.”

11

Gumazamiziba Godin akaba batosi, ezi a me gi-
fueghavira iti

¹ Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin migei:

“Israel borir aghirimin min itima, ki bar a gifonge.

Ezi nan borir kam Isipin kantrin itima,
ki an diazima an azenan ize.

² Ezi dughiar aviribar gin, nan akam inigha izir gumaziba
nan gin mangasa Israelian gumazamizir kabar dei.

Ezi akam inigha izir gumaziba men deima, me dughi-
abar zurara akiribagh igha me gasi.

Nan gumazamiziba asem Bal bagha ofabagh ami.

Me mughuriar aghuim zuir ofaba marvir guaba
bagha dagh ami.

³ Ki uabi, ki Efraimia geghara me afi, mati borim daruasa,
afeziam a geghara anefi.

Egha ki uaghan uan agharimningin men suigha me
ateri.

Ki deraghavira men gari, ezi me kamaghin fozir puvati,
kirara ki me gamizi, me ghuamaghe.

⁴ Ki bar me gifongegha men apangkuvigha deragha me
gamua men asughasugha,

me inigha uabi da izegha, men osimtizir me ateriba
adangi.

Egha ki aviragha men akurvagha dagheba me
ganidi.

11:1: Ua Me Ini 4:22; Matyu 2:15
Akaba 107:20; Hosea 7:15

11:3: Godin Araziba 1:31; Onger
11:4: Ua Me Ini 16:32; Jeremaia 31:2-3

⁵ “Ezi me ua na bagh izan aghua.

Kamaghin amizi, me ua Isipin mangi,
o Asiriaba me gativagh men ganam.

⁶ Midorozir ekiam otoghti, apaniba nguibar ekiam avinizir
divazimin tiar akar ekiam akarigh,
ivemar nguibar ekiamin aven mangi me ko mi-
sogham.

Nan gumazamiziba uan ifongiamin gin zui,
kamaghin amizi, midorozir kam me agivaghham.

⁷ Me zurara akirim na gasi,
kamaghin ivezir kurar ki me daningamim, me a
gitaghan kogham.

Me uarir akurvaghsi asebar dimam.
Eghti aser kinir kaba men akuraghan kogham.

⁸ “O Efraimia, ki ia ateghan kogham, egh ian ari
mangighan kogham.
Egh ki bar ia kuavaremeghan kogham,
mati ki Atma ko Seboimin nguibar ekiamning
bar moghira aning kuavareme.

Ki bar ia gifonge,
kamaghin amizi, ki bar ia gasighasighan kogham.

⁹ Nan aningagharim ian ti.
Eghti ki pazi ia damuan kogham.
Egh ki ua ia gasighasighan kogham.

Nan araziba gumazamizibar arazibar min zuir puvati.
Ki Godin Bar Zuezim, ezi nan araziba bar deragha bar
zue, egha ki ia ko iti.
Ki atar izi bar ia gasighasighan kogham.

¹⁰ “Ki uan gumazamizibar apaniba atiatim me daningisi,
 pantemin dimam,
 mati laion tiarim akara dazeri.
 Eghti nan gumazamiziba atiating akongiva,
 aruem ghuaghirir danganim ategh zuamira izi nan
 gin mangam.

¹¹ Me puviram atiating nighiva akong zuamira Isip ko
 Asiria ategh izam,
 mati kuaraziba migha zui.
 Eghti ki men aku uamategh men nguibar me itimin izam.
 Ki Ikiavira Itir God, ki mikemegha gifa.”

Israelia ko Judaba Ikiavira Itir God ataki

¹² Ikiavira Itir God ua kamaghin migei:

“Efraimian gumazamiziba bar dughiar aviribar na gifari.
 Ki Godin Bar Zuezim, ki zurara uan akar dikirizimin
 gin zui.
 Ezi Judaba nan apengan ikia gavgafi.”*

12

¹ Bizir Efraimia arueba ko dimagaribar amiba, da bar
 moghira ikuvigha meraram asighasisi.
 Ifavarir arazim ko midorozir arazim men tongin bar
 ekefe.
 Me kantri Asiria ko ingarasa akam akiri.
 Egha me olivin borebar dagiar ingangarim gamua da
 isa Isipin da amadi,
 ezi Isipia dagh ivesi.

² Ikiavira Itir God Judaba tuisighamin migirigiam iti.
 Egha a Israelia amizir arazir kuram ikarvagh

* 11:12: Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati.

ivezir kuram me daningam.

³ Men inazir afeziam, Jekop, a uan aveghbuam ko, aning uan amebamin navir averiamin ikia, uaning misosi.

Gin Jekop ekevegha givagha God ko misosi.

⁴ Dughiar kamin, a Godin ensel ko misogha a gafira. Egha Jekop uabin apanguvasa puvira Godin ingarava ara, an azangsisi.

Dughiar igharazimin, God Betelin nguibamin Jekop bato, egha a ko migei.*

⁵ Jekop ko migeir Godin kam, a Ikiavira Itir Godin Gavgav-iba Bar Itim.

E kamaghin an ziam diponam, Ikiavira Itir God.

⁶ Kamaghin amizi, ia nighnizir gavgavim uan Godin ikiva uam a bagh izi.

Egh ia apanguvir arazim ko guizin arazimin gin mangi.

Egh a ian akurvaghsi ia a mizuam.

Israelian arazir kurabar osimtizim bar ekefe

⁷ Ikiavira Itir God kamaghin migei:

“Efraimia, Kenanian gumazir dagiaba bagha ingaribar min dagiar ingangaribagh amua, egha arazir aghuim sara dagh amir puvati.

Me gumazir iza men bizibagh ivezibagh ifarasa bar ifonge.

Me amadir biziba, me guizin ivezibar mirara da amadir puvati.

⁸ Egha me kamaghin migei:

‘E dagiaba itir gumazibar otivigha gifa.

12:3: Genesis 25:26

12:3: Genesis 32:24-26

12:4: Genesis 28:10-22

* 12:4: Jekop, a Israelian inazir afeziam, ezi an gin otivamin ovavir boriba, me uan inazir afeziam ko itima God a ko migei. Ezi me ghaze, God “e ko migei.”

E bizir aviriba iti.

Eghti gumazitam kamaghin mikiman kogham,
e okimakiar arazim gamua dagiar gumazibar otifi.

E arazir kuratam gamizir puvati.’

⁹ Ezi ki ikiavira Itir God, ki ian ifavarim gifogha gifa.

Ki fomira kantri Isipin ia inigha ian akua azenan ize.

Egh ki ia damuti, ia uan dipenir aghuiba ategh ua purir-
penibar dakuam,

mati ki ia ko gumazamiziba puvatizir danganimin
itima, ia amizi mokin.

¹⁰ “Ki uan akam inigha izir gumaziba ko migei,

egha irebamin min garir bizir aviribar me mikeme.

Egha akam inigha izir gumazibar akatoribar,

ki akar isin zuibar Israelia migei.

¹¹ Ezi me orazir puvati.

Me Gilgalin nguibar ekiamin arazir kurar aviribagh
ami.

Kamaghin amizi, me guizbangira bizir kinibar
min otogham.

Me Gilgalin nguibar ekiamin ikia bulmakaun apuriba isa
uan ofa gamir dakozir kurabar ofabagh ami.

Eghti ki ofa gamir dakozir kaba apirighti,

da dagiar pozir kinibar min azenara ikiam.”

¹² Bar fomira en inazir afeziam Jekop, ara Mesopotemian
kantrin ghu.

Egha an amizimin ikiasa, gumazir igharazimin sip-
sibagh eghufi.

Egha tuavir kamin a gumazir kamin guivim
giveese.

- ¹³ Israelia Isipin itir dughiamin, Ikiavira Itir God uan akam inigha izir gumazir mam amada, ezi a me inigha Isip ataki.
Egha akam inigha izir gumazir kam deravira me geghufi.
- ¹⁴ Guizbangira, Efraimia arazir kurar avirim gamima, men Ekiam men aningaghe.
Kamaghin amizi, me osimtizir kam bangin arighiram.
Me Ekiamin ziam dikabiri,
kamaghin amizi, a pazi me damigham.

13

God Israelia gasighasigham

- ¹ Fomira Efraimin anabamin adarazi migeima,
anabar igharazibar gumazamiziba atiativ agoi, egha orasi.
Efraimia uari Israelian anababar tongin uan ziam fe.
Egha Efraimin adarazi ua asem Balin ziam fava arazir kamin arazir kuram gamigha gifa.
Kamaghin amizi, me arighiregham.
- ² Egha datirighin me arazir kuram gamua ghuavira iti.
Me uari bagha marvir guaba silvan dar ingara egha dar ziaba fe.
Gumazir maba uari dagh nighnigha, egha uan dafaribar dar ingari.
Egh nedazir kaba bagh ofa damuasa gumaziba amisefe.
Me bulmakaun nedazir kabar tori.
Amei! Kar gumazamizir anabar bar kuraba.
- ³ Kamaghin amizi, gumazamizir kaba mizarazimin ghuariam in min pura givagham.

Me dimagarimin ghuariamín mín iti,
 eghí aruem anangti, ghuariam zuamira
 misingigham.

Me raizin misevibar mín aminim dagh ivangti, da pura
 tintinibar mangam.

Egh me avir mígharimín mín pín ghuavanang pura
 givagham.

⁴ Ikiavira Itir God ua kamaghin migei:

“Kí Ikiavira Itir God, ían God, kí Isipín ía inígha ían akua
 azenan íze.

Kí uabíra, kí ían God.

Ua godín ígharazíba puvatí.

Kírara kí ían Akurvazír Gumazímra!

⁵ Ía gumazámízíba puvatízír dangánímín ítima,
 kí deravíra ía geghufí.

Danganír kam, aminír fefem ítima,
 dípaba an puvatí.

⁶ Ezi gín ía nguazír aghuímín otogha
 dagher avíríba íkia, egha bízíba bar íti.

Ía bízír kaba inígha gívagha egha ífaghata uarí fa ghaze,
 ía uarí uan gavgavíbar da íni.

Egha kamaghin ía na gínamada.

⁷ Kamaghin amízí, kí ían tuavíbar mongíva ía mízuamam,
 matí laíon ko kaziar atíar ígharazíba amí moghín,
 ía mísoghí ía arímíghíram.

⁸ Kí uabí fegh ía míkínígh, egh ían evaríba abígham,
 matí bean amebam, an nguzím ovengezí an a bagh
 atarí.

Egh kí ía abíghírarígh egh zuamíra ía tuígham,
 matí laíon ko asízír atíar ígharazíba amí mokín.

- 9 “O Israelian gumamaziziba, ki uabira ian Akurvazir Gumazim.
Ezi ia aghua, kamaghin ia ikuvigham.
Iavzika!
- 10 Ia atrivim ko gumazir dapaniba uari daningasa nan azara.
Eghti me manmaghin ian akurvigham?
Me bar ian akuraghan kogham.*
- 11 Ezi ki aningaghegha atriviba ia ganingi.
Ezi datirighin ki bar puvira ian aningagha,
ian atriviba batuegha gifa.
- 12 “Ki Efraimian arazir kuraba bar,
uan akinafarimin aven da osirigha givagha,
deravira da atizi da iti.
- 13 Israelia deravira ikian firin, me onanigha egha aghua.
Men arazir kam, mati borim amebamin navimin itima,
amebam a batasava amima, an azenan otivan aghua.
- 14 Ki ti Gumamazir Oveaghuezibar Nguibamin gavgavim da ua me inigham, a? Puvatigham.
O ovevem, ni gumamaziziba dikabirir gavgavim managh iti?
O ovevem, ni gumamaziziba mizazim me ganidir gavgavim managh iti?
Apangkuvir arazim ti nan damazimin modogham.†

13:10: 1 Samuel 8:5-6 * 13:10: Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati. 13:11: 1 Samuel 10:17-24; 15:26

† 13:14: Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati. Gumazir maba ghaze, Vezin kamin nighnizim kamaghin migei, God Israelia pazi me damigh egh me amadaghti me Gumamazir Oveaghuezibar Nguibamin mangam.

¹⁵ “Efraimia bar avirasemegha Israelian anabar igharaz-
ibagh afira.

Ezi ki aruem anadi naghin aminir fefem amadagham,
eghti a men mozir dipabar amuti da dakegham.

Egh men bizir aghuiba bar da inigh mangigham.

¹⁶ Samariaba bar nan akaba barazir puvati, kamaghin
amizi, me ivezir kuram iniam.

Apaniba izi me misoghti me arimighiram.

Egh borir doziba isi nguazimin me apisti, me uaghan
arimighiram.

Egh amizir navir adasebar naviba abigham.”

Israelia uan arazir kuraba ategh, uam

Ikiavira Itir God bagh izam

14

(Sapta 14)

Israelia ua Ikiavira Itir God bagh izasa, Hosea me migei

¹ O Israelia, ian arazir kuraba ia gamizi, ia asaghpura ire.

Kamaghin amizi, ia uamategh Ikiavira Itir God, ian
God bagh izi.

² Ia uamategh Ikiavira Itir God bagh izi, ofan min kam-
aghin a ko mikim:

“O God, ni bar moghira en arazir kuraba gin amadagh, egh
e ni daningamin bizir aghuiba inigh.

Datirighin e bulmakaun apuriba misogh nin ofa
damuan kogham.

Puvatigham. Arazir aghuir e fomira damuasa ni ko akam
akiriziba,

e dar amuam.*

³ Asiriaba en akuraghan kogham.

Eghti midorozir hoziaba en akuraghan kogham.

* 14:2: Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir
puvati.

E uan dafaribar marvir guabar ingari,
 egh gin e kamaghin ua dav mikiman kogh suam,
 ‘Kar en aseba.’
 E fo, e mati asaghasazir borir e geghuvamin amebaba ko
 afeziaba puvati,
 ezi nirara, zurara en apangkufi.”

Ikiavira Itir God ghaze, Israelia deravira dapiam

⁴ *Ikiavira* Itir God kamaghin miği:

“Ki gumazamizir na ataghizir kaba ua me iniam.

Ki uan navir averiamin bar me gifuegh,
 uam men ataran kogham.

⁵ Ki Israelia deravira me damuam, mati amozim danganir
 misingizim gizi.

Ki me damuti, me akimarir aghuiba ko Lebanonin
 temer ekiabar min otivam.

Temer kabar biba bar nguazir averiamin
 ghuaghiri.

⁶ Me deraghvira otogham, mati tememin ghuzir igiaba
 otifi.

Men ganganim bar deragham, mati olivin temer
 dirimin min bar dera.

Eghti gumazamiziba bar me bagh bar akuegham,
 mati me kantri Lebanonin temer sidabar mughuriar
 aghuariba bagha agoi.

⁷ Me ua izi na ko ikiti, ki me geghuvam,

mati me nan orangtizir dughuazimin apengan iti.

Eghti men azeniba dagher aviriba ikiam.

Egh borir aviriba batam,

mati wainin azenimin itir wainin ikariziba der-
 aghavira oviziba bati.

Egh me ziar ekiaba ikiam,

mati Lebanonin kantrin wainin dipar bar aghuir
faraghavira itim.

⁸ “O Efraimia, ia ua marvir guabar ziaba fan kogham.

Ki uabira, ian azangsiziba baragham.

Egh deraghvira ia geghuvam.

Eghti ia nan apengan ikiam,

mati gumazim aruemin dughiamin, temer ekiamin
dughuazimin apengan aperaghav iti.

Ia isir bizir aghuiba bar, kirara dar mingarim.”

Akar abuananam

⁹ Gumazir nighnizir aghuarim itiba,

me akinafarir kamin aven tir migirigiaba, me dar
fofozir aghuim iniam.

Ezi ki kamaghsua, me akar kam ginighnigh, egh an gin
mangam.

Ikiavira Itir Godin Araziba bar dera, ezi gumazamizir
aghuariba dar gin zui.

Ezi gumazamizir arazir kurabagh amiba, me dar gin zuir
puvatı.

Kamaghın amizi, me asaghpora iri.

Godin Eghaghanim: Akar Gavgavir Dikirizir Ghurim ko
Ighiam

The Holy Bible in the Aruamu language of Madang Province, Papua
New Guinea

Buk Baibel long tokples Aruamu long Madang Provins long Niugini
copyright © 2004 Pioneer Bible Translators and the Bible Society of Papua New Guinea

© Faith Comes by Hearing

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Seed Company

GOD'S STORY in the Aruamu Language of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons
Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format,
provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for
use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective
copyright owners.

2021-02-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 17 Feb 2021 from source files dated 17 Feb
2021

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea